

P O S U D E K
oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Barbora Stiborová

Název práce: Právní postavení nepominutelného dědice

Jméno a příjmení oponenta: JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autorka zvolila aktuální téma zejména s ohledem na změny v OZ 2012. Jde o téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i proběhlé diskuse v odborných periodikách (Ad notam, Právní rozhledy, Bulletin advokacie a jiné). Autorka v úvodu své práce jasně vymezuje její cíle a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Vlastní metody práce a přístupu nejsou v úvodu sice zřetelně naznačeny, ale z práce samotné je patrné, že autorka zvolila analytický přístup, který vhodně kombinuje s deskripcí a evaluací judikatury, aby nakonec dospěla k syntetizujícímu poznatku. V tomto ohledu prokázala schopnost nadhledu nad zákonným textem, projevila znalost aktuální judikatury, kterou kriticky analyzuje, vyhodnocuje a její závěry patřičně komentuje. Svou prací se dotkla hned několika velmi diskutovaných problémů souvisejících s platnou právní úpravou postavení nepominutelného dědice a souvisejících problémů, a to otázky podmínek, příkazů, svěřenectví či kolace. Místy bohužel – s ohledem na rozsah práce – ulpívá poněkud na povrchu naznačených problémů. Komparace s jinými právními řády nebyla v práci využita.

2. Logická struktura a členění diplomové práce:

Text (60 stran včetně úvodu a závěru) je celkově velmi přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy de lege ferenda. Práce je rozdělena do 7 kapitol, kdy první dvě z nich usilují o stručnou základní charakteristiku dědické sukcese z obecného i historického pohledu a plní spíše roli metodologicko-propedeutickou. Třetí a čtvrtá kapitola se celistvě věnuje vymezení nepominutelného dědice a povinného dílu a analyzuje platnou českou právní úpravu (s exkurzem do vybraných historických souvislostí). Dále autorka identifikuje některé specifické problémy a vhodně je tematizuje (*exhereditatio, incapacitas*). Poslední kapitola je pak celá věnována (jen zlomkově) právní úpravě svěřenského nástupnictví.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů, které autorka správně uvádí a na konkrétních místech vždy cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je adekvátní. Výběr literatury a pramenů základna je reprezentativní a zahrnuje jak tituly aktuální právní nauky, tak publikace reflektující právní úpravu starší, jakož i odkazy na literaturu čistě historickou. Lze ocenit, že autorka neváhá konfrontovat základní názory české

doktríny a odlišná stanoviska právních autorit v daném oboru (Mikeš, Muzikář, Dvořák, Eliáš, Šešina, Bednář, Svoboda, Schelleová a další), jakož i rozdílné pohledy naší judikatury (NS). Do textu práce se nicméně neuvádějí tituly citovaných autorů (str. 36).

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je na dobré úrovni. V práci jsem neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno správně.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce je v převážující míře deskriptivního charakteru, přesto místy předkládá určité podnětné názory a závěry. Pracuje s relevantní českou judikaturou a rozebírá možnosti a limity zákonné úpravy de lege lata. Autorka uchopila problematiku vcelku standardním způsobem a snaží se nabídnout i úvahy *de lege ferenda*.

U ústní obhajoby by se mohla blíže vyjádřit (či objasnit) především:

- Zásadu obsaženou v § 1658, že kolace nezakládá povinnost zpětného vydání, a to se zřetelem k § 2072 upravujícím revokaci daru pro nevděk. Jak se bude tato výjimka aplikovat?
- Uvádění důvodu vydědění v zůstavitelově prohlášení o vydědění – výhody a úskalí nové úpravy
- Ke smyslu a účelu úpravy práv některých osob na zaopatření – historicky i pozitivněprávně.

6. Odborná kvalita zpracování tématu diplomové práce

Práce je po odborné stránce standardní a splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje výborné znalosti vybrané hmotněprávní problematiky, jakož i souvisejících procesních otázek a celkovou širší orientaci v citovaných oblastech a neshledal jsem v ní žádné zásadní nedostatky.

Závěr:

Předložená práce prokázala autorčinu samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu, její schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně a příslušné judikatuře. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s předběžným výborně – velmi dobře.

Diplomovou práci hodnotím stupněm: výborně – velmi dobře.

Datum: 17. 6. 2015

Podpis oponenta diplomové práce
JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.